

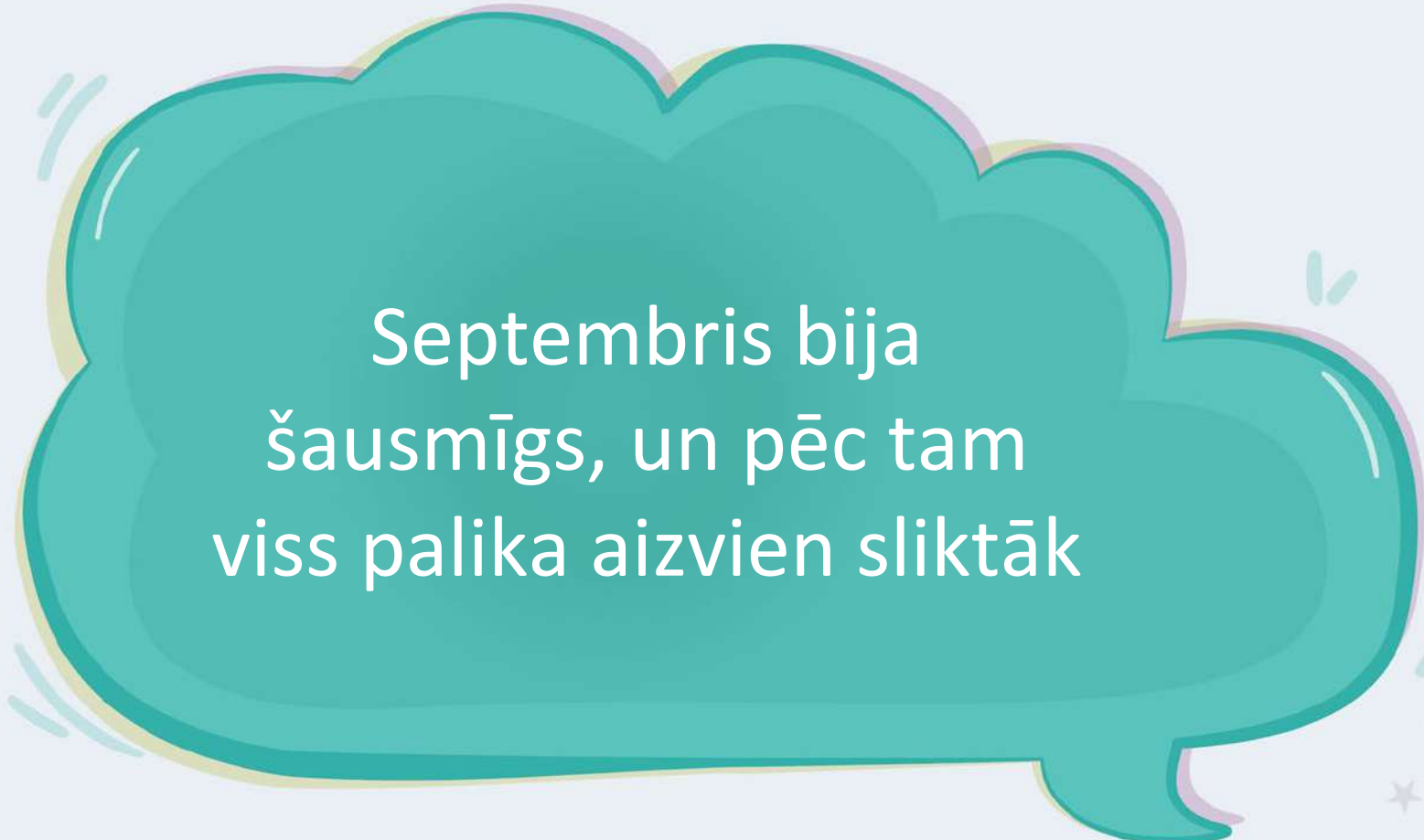
1. KOPDIZAINA SESIJA

Lektore: Līga Bērziņa

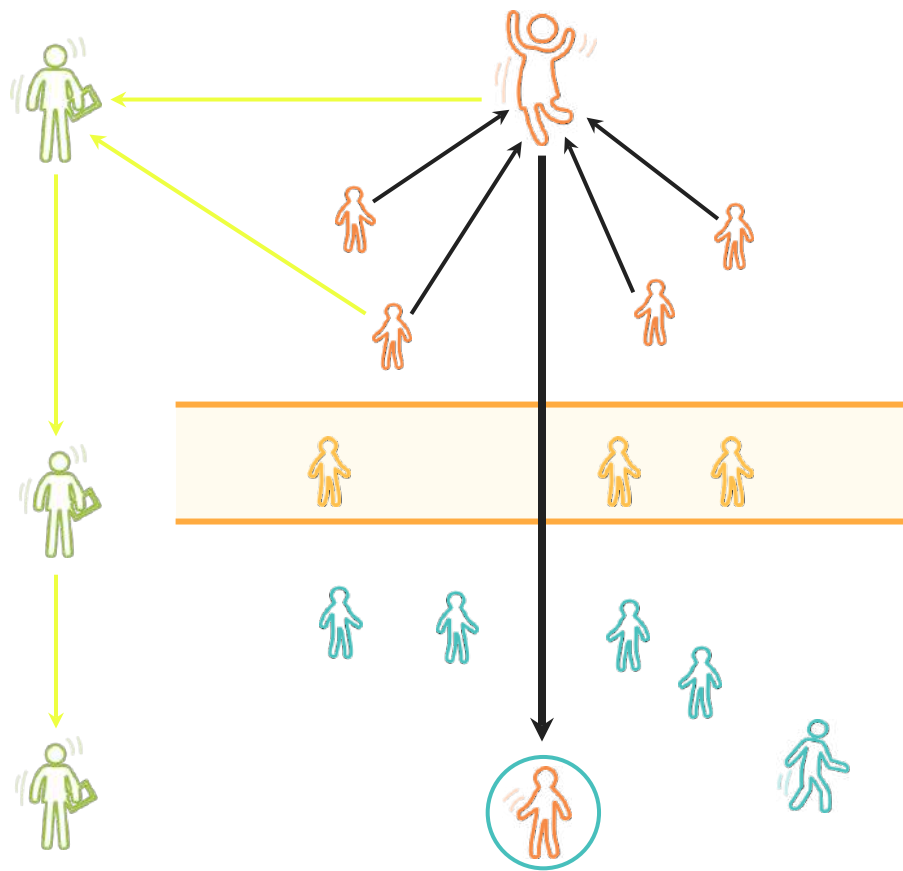
Pirmās dienas skolā.

**Atbalsts adaptācijas posmā un kā
atpazīt pirmos vardarbības signālus?"**

2023. gada 5. septembrī,
plkst. 15:00-17:00

Septembris bija
šausmīgs, un pēc tam
viss palika aizvien sliktāk

1.pazīme

Acu skatiens

2.pazīme
Ķermeņa atrašanās
vieta telpā

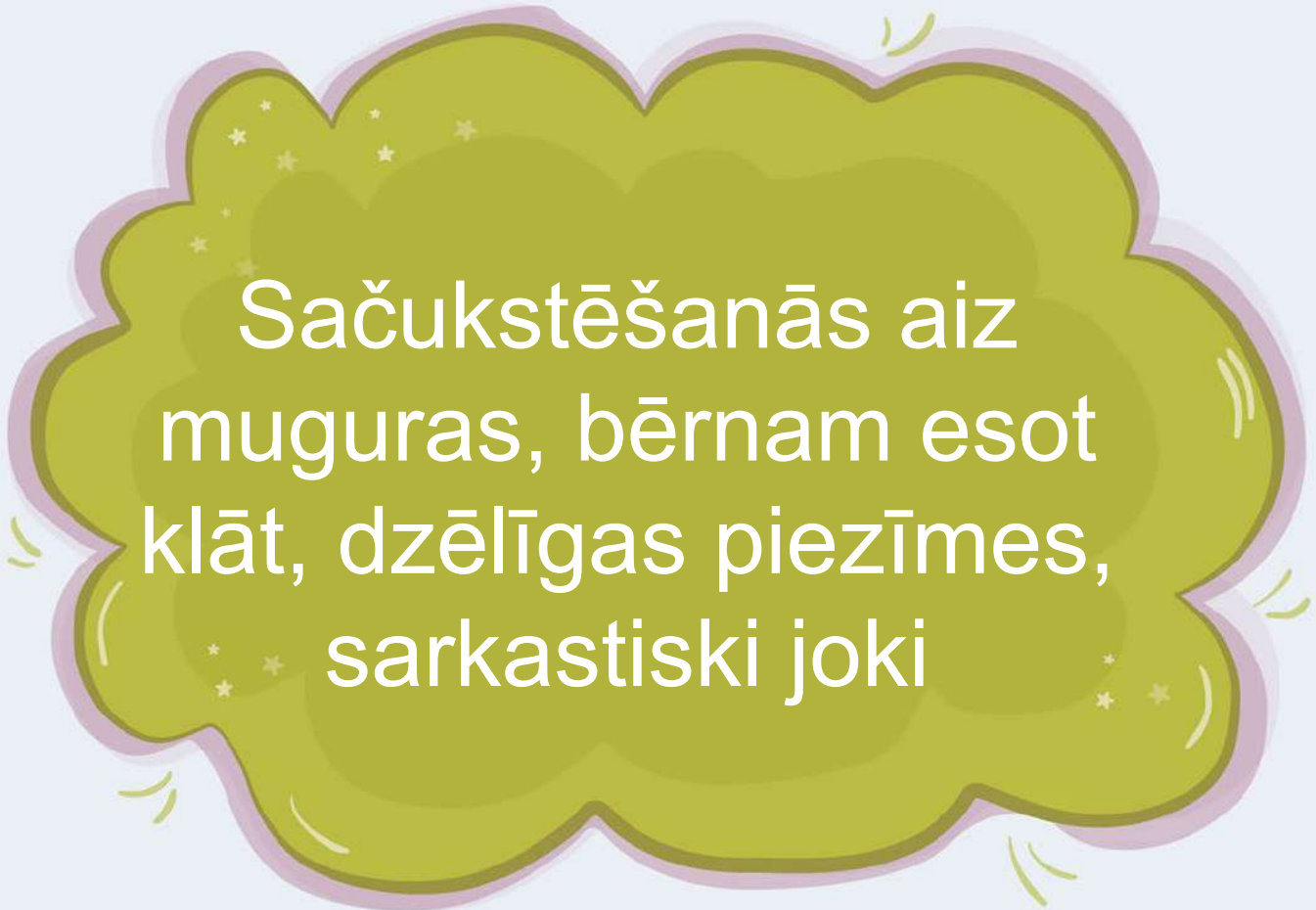

3. Pazīme

Nenod roku sastājoties

Audzēkni neizvēlas komandā

Sačukstēšanās aiz
muguras, bērnam esot
klāt, dzēlīgas piezīmes,
sarkastiski joki

iesaukas

Apsaukšanās

Ignorēšana

Baumas, intrigas

Fiziska vardarbība

draudēšana

Neveselīgas vides pazīmes

- Citu pārtraukšana, neļaušana izteikties
- Sūdzēšanās un stučīšanas kultūra
- “Kapeņu” stāsti
- Stipras iekšējās mikrogrupas
- Naidīga jauno biedru sagaidīšana
- Veiksmes piesavināšanās
- Vardarbības atbalstīšana, vardarbīgi joki un komunikācija

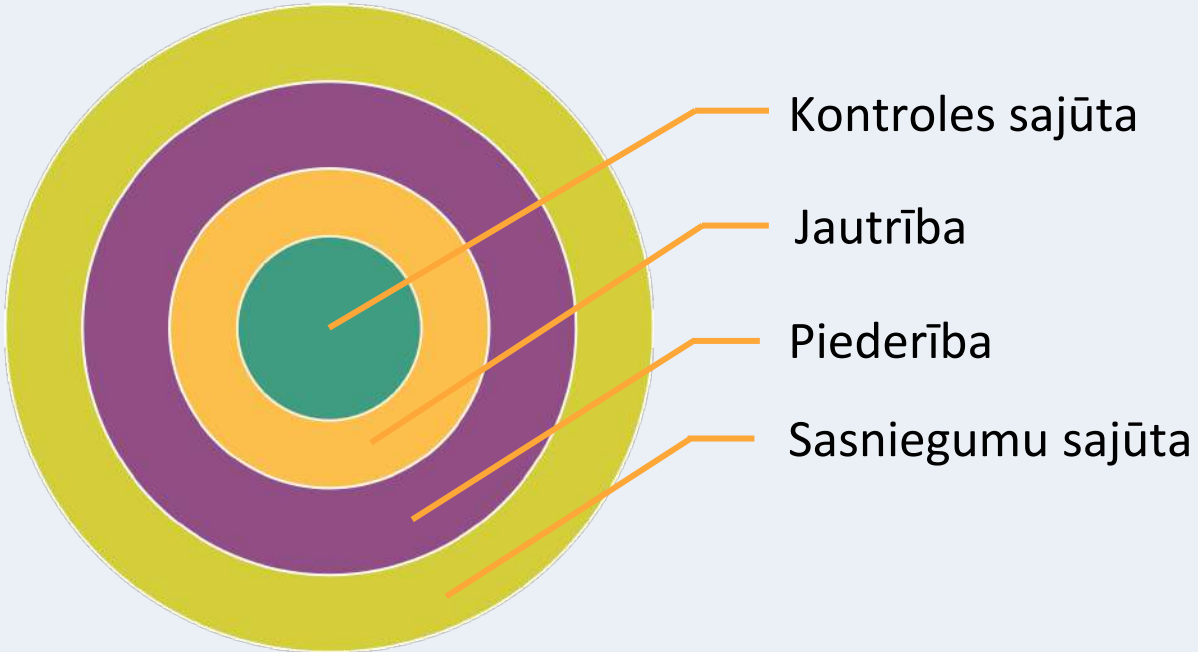
Uzvedības problēmas visbiežāk rodas bērniem, kuriem ir grūtības ar:

- Elastīgu pieeju
- Adaptācijas prasmēm
- Spēju tolerēt frustrāciju
- Spēju risināt problēmas

Bērnu pamatvajadzības

Jautrība

- Bērniem ir svarīgi smieties. Ja stundas būs nopietnas, viņi tik un tā atradīs, par ko smieties.
- Ir bērni, kuriem ir grūtības ģeneralizēt, un tāpēc viņi var nespēt apstāties stāstīt jokus

Sasniegumu sajūta

- Bērni klases priekšā neteiks, “Es nesaprotu”, ja viņam ir vieglāk pateikt “Tas uzdevums ir stūlbs”
- Jo dziļāk atpalicis bērns jutīsies, jo vairāk viņš var censties rehabilitēt sevi citu acīs ar sarežģītu uzvedību

Piederības sajūta

- Bērniem ir svarīgi iederēties kaut kur
- Par piederības sajūtu viņi ir gatavi maksāt ļoti augstu cenu
- Jūsu bērniem ir jāprot draudzēties ar harmoniskiem bērniem. Ja viņiem tas neizdosies, viņi draudzēsies ar jebkādiem bērniem

Kontrole

Kas vienam izskatās kā nekontrolējama uzvedība, otram var būt kontroles iegūšanas uzvedība

Ir bērni, kuriem ir izteikta bezspēcības sajūta

- *Man tik un tā nekas nesanāks*
- *Es esmu lūzeris, idiots*
- *Citi par mani ir labāki*
- *Es neko nevaru, nesaprotu un labāk mirstu nost nekā kaut ko mācos*
- *Es nevaru, es negribu*

Kur sēdināt bērnu?

Kā sēdināt bērnus klasē?

- Ir vērts salikt bērnu vārdus uz galdiem
- Pēc interesēm
- Pēc aptaujas rezultātiem
- Pa pāriem pēc vērtībām
- Pēc mācīšanās stiliem
- Pēc auguma
- Citiem jautriem veidiem

Miljons piezīmju? Sarunas ar bērnu

- Pavaicājiet, kāpēc ir svarīgi mācīties?
- Pavaicājiet, kā mācīšanās “izskatās”, “izklausās”, kā “jūtas”
- Pavaicājiet, kas bērniem ir svarīgi skolā un attiecībās ar klasesbiedriem
- Pavaicājiet, kas palīdz mācīties un kas traucē mācīties

Veidojiet paši droši vidi

- Nemiet vērā ne tikai fizisko, bet arī emocionālo vidi
- Sagatavojiet bērnus pārmaiņām un ko darīt pārmaiņās
- Piedāvājiet droši vidi bērniem, kuriem viegli veidojas sensorā pārslodze
- Nesodiet bērnus par uzvedību, kas patiesībā ir traumas simptomi

Kopīgi apzņiet riskus

- Veidojiet kopīgu skolas drošības karti – noskaidrojiet, kur bērns jūtas visdrošāk un kur – visnedrošāk
- Veidojiet kopīgu situāciju karti

Nejautājiet, kāpēc viņi tā dara, vaicājiet:

- Kā palīdzēt tev pārtraukt tā rīkoties?
- Kas varētu tev palīdzēt?
- Kas notika tavās smadzenēs konkrētajā situācijā?
- Kas notika pirms tam un pēc tam?

Kopīgi modelējiet situācijas un veidojiet lomu spēles

- Ko darīt, ja nevari atrast savu penāli
- Ko darīt, ja nevari atrast savu klasi
- Kā uzvesties dusmu brīžos
- Ko darīt, ja tevi pagrūž
- Ko darīt, ja esi uztraucies utt.

- Darba uzdevumus izskaidrojiet soli pa solim;

Skolas bieds – cīņa ar garlaicību starpbrīžos

Vizualizējiet plakātus –
ko darīt starpbrīžos?

Murgs ar nosaukumu mājasdarbi...

reizēm ir vērts sazītot ar *ni* un mācīties ko
uz priekšu nākamajai dienai

PALDIES!

Literatūras avoti

- Ablon, J. Stuart. Changeable . Penguin Publishing Group
- Arnold P. Goldstein, The Prepare Curriculum: Teaching Prosocial Competencies Revised by Arnold P. Goldstein, Research Press, 1999
- Hallowell, Edward M.. Driven to Distraction, Knopf Doubleday Publishing Group. Harvey, Pat. Parenting a Child Who Has Intense Emotions, New Harbinger Publications.
- Lutgen-Sandvik, Pamela. Adult Bullying—A Nasty Piece of Work: Translating a Decade of Research on Non-Sexual Harassment, Psychological Terror, Mobbing, and Emotional Abuse on the Job, ORCM Academic Press